

**Gemeente
Rotterdam**

Directie Veiligheid
Openbare Orde en Veiligheid
Ahmed Aboutaleb

Bezoekadres: De Rotterdam
Wilhelminakade 179, Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl

Van: Miranda Kooistra
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk: 22bb002230
Ons kenmerk: M2203-50 - 22bo003830

Onderwerp: Leeftijdsgrens in relatie tot het
afstandscriterium voor coffeeshops

Datum: 1 juni 2022

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?

In de raadsvergadering van 24 februari 2022 zijn de moties 'Een schoolvoorbeeld' (22bb2230) en 'Coffeeshops participeren graag mee' (22bb2231) aangenomen. De moties vragen om maatwerkoplossingen ten aanzien van coffeeshops in de buurt van scholen. Daarbij roepen de moties samengevat op om zowel van het lokale afstandscriterium voor coffeeshops als het landelijke J-criterium af te wijken. Met deze brief wordt u geïnformeerd over het feit dat het uitvoeren van die moties op de gevraagde wijze (het invoeren van een strengere leeftijdsgrens) niet haalbaar is gezien de strafrechtelijke gedoogcriteria en de doelstellingen van het huidige coffeeshopbeleid. In de geest van die moties kom ik u tegemoet door coffeeshopexploitanten die uit een woonwijk willen verplaatsen maatwerk te bieden.

Relatie met eerder aangenomen moties:

Naast de bovenstaande moties is in de afgelopen raadsperiode de motie over coffeeshops aangenomen met een tegengestelde achtergrond, namelijk de motie 'Wiet uit de wijk' (20bb2482) van 20 februari 2020 over o.a. het verplaatsingsverbod. In mijn brief van 18 maart 2022 (22bb2723) aan de Commissie Veilig en Bestuur refereerde ik aan de verhouding tussen de verschillende moties.

Toelichting:

Voordat ik op de uitvoering van de moties in ga, acht ik het van belang de doelstellingen van het Rotterdamse coffeeshopbeleid en de historie van het afstandscriterium toe te lichten.

Doelstellingen Rotterdams coffeeshopbeleid

Het huidige coffeeshopbeleid is in 2013 vastgesteld en is gedeeltelijk gewijzigd in 2017. Uitgangspunten van het coffeeshopbeleid vormen: het beschermen van kwetsbare groepen (met name jongeren), het tegengaan van criminaliteit, bestrijding van overlast, en bescherming van de gebruiker. Het wettelijk kader voor coffeeshops bestaat uit de landelijke Opiumwet, de OM-aanwijzing en de zogenaamde AHOJGI-criteria, waaronder het J-(Jeugd) criterium.

Cannabis is softdrugs en opgenomen in lijst II van de Opiumwet. De verkoop van producten van lijst II van de Opiumwet is strafbaar. Het Nederlands gedoogbeleid houdt in dat zolang coffeeshops voldoen aan de voorwaarden, de zogenaamde AHOJGI-criteria die vermeld staan in de OM-Aanwijzing Opiumwet, zij niet strafrechtelijk vervolgd worden. Vanzelfsprekend vormen de landelijke criteria de basis voor het Rotterdams coffeeshopbeleid en zij zijn integraal hierin opgenomen. Daarnaast kunnen lokaal aanvullende voorwaarden worden gesteld. Daarbij maken de leden van de driehoek – de burgemeester, politie en het Openbaar Ministerie – met elkaar afspraken om te komen tot een samenhangend beleid. Hieronder licht ik het J-criterium en het afstandscriterium nader toe, en vervolgens waarom de gevraagde koppeling tussen beide criteria zoals de moties vragen niet mogelijk is.

Ad 1) J-criterium

Het J-(Jeugd) criterium valt onder de landelijke AHOJGI-criteria uit de Aanwijzing behorende bij de Opiumwet. Deze belangrijke gedoogvoorwaarde houdt in: geen verkoop aan jeugdigen (onder de 18 jaar) en geen toegang voor jeugdigen tot een coffeeshop. De coffeeshophouder dient vast te stellen dat degene die hij toegang verleent tot de coffeeshop en degene aan wie hij verkoopt, meerderjarig is. Bij overtreding kan er tegen de coffeeshop zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk (conform het handhavingsarrangement voor coffeeshops) worden opgetreden.

Ad 2) Afstandscriterium

Sinds 2017 houdt het afstandscriterium in Rotterdam in dat wanneer een school voor voortgezet onderwijs of school voor middelbaar beroepsonderwijs zich vestigt binnen een straal van 200 meter hemelsbreed én 250 meter loopafstand van de coffeeshop de coffeeshop gedurende de roostertijden van de school en tot een halfuur na de lestijden gesloten moet zijn, zodat jongeren in de omgeving van de school niet aan een geopende coffeeshop worden blootgesteld. Dit beleid kwam in 2017 in de plaats van het strengere beleid waarbij coffeeshops binnen 200 meter hemelsbreed én op minimaal 250 meter loopafstand van een school voor voortgezet onderwijs hun volledige exploitatie moesten staken.

Bij de wijziging van het beleid in 2017 bleef onverkort het motief van het Rotterdamse afstandscriterium overeind, namelijk: bescherming van jeugdigen onder de 18 jaar door hen niet bloot te stellen aan een geopende coffeeshop waarmee tevens de boodschap wordt uitgedragen dat gebruik van softdrugs niet normaal is. Daar zijn ook de gemeentelijke preventieactiviteiten op gericht. Het Preventie- en handhavingsplan Alcohol & Drugs is speciaal gericht om middelengebruik onder jongeren tegen te gaan, te voorkomen dat zij starten met drugsgebruik of dit als normaal gaan zien en te bevorderen dat zij kansrijk, veilig en gezond opgroeien.

Koppeling J-criterium en afstandscriterium

In de motie 'Een schoolvoorbeeld' heeft u mij verzocht te bezien of het mogelijk is dat voor coffeeshops in de buurt van scholen reguliere tijden worden gehanteerd in combinatie met een leeftijdsgrens van 21 jaar en hiermee te starten bij coffeeshop Tuda Fruta. Aldus wordt in de motie een strengere (want hoger dan 18 jaar) leeftijdsgrens (als uitzonderingsgrond) gekoppeld aan het afstandscriterium, waardoor een coffeeshop in de buurt van een school op volledige tijden - ook onder schooltijd - zou kunnen exploiteren. Op uw verzoek ben ik de haalbaarheid van het toestaan van een strengere leeftijdsgrens als uitzondering op het lokale afstandscriterium bij het Openbaar Ministerie nagegaan.

De hoofdofficier van justitie heeft mij per brief van 24 mei jl. geïnformeerd dat het OM geen ruimte ziet om strafrechtelijk van het landelijke J-criterium af te wijken. De regels zijn wettelijk bepaald en daarnaast streeft het Openbaar Ministerie eenduidige regels in Nederland - laat staan in steden zelf - na. Dit betekent dat de motie op dit punt niet uitvoerbaar is.

Het dictum van de moties gaat er vanuit dat door een strengere leeftijdsgrens (J-criterium) te hanteren het lokale afstandscriterium niet meer nageleefd zou hoeven te worden. Het koppelen van deze twee voorwaarden is echter niet mogelijk. Er kan namelijk niet op een houdbare wijze gemotiveerd worden waarom er lokaal bestuursrechtelijk zou moeten worden afgeweken van de landelijke strafrechtelijke grens. Het OM vindt zo'n uitzondering ook niet handhaafbaar, waarbij voor verschillende coffeeshops verschillende handhavingsregimes gelden. Het coffeeshopbeleid verlangt van de lokale driehoekspartners dat hun optreden met elkaar samenhangt en dat er geen versnippering plaatsvindt.

Vanwege voornoemde bezwaren zie ik geen mogelijkheid om de leeftijdsgrens te verhogen. Hiermee is het ook niet mogelijk om een koppeling te maken met het lokale afstandscriterium en het afstandscriterium in verband hiermee te wijzigen. Tegelijkertijd heb ik gezien op welke wijze er in de geest van de moties maatwerk kan worden gegeven aan coffeeshops in woonwijken die onder het afstandscriterium vallen.

Maatwerk

Als gevolg van de wijziging van het Rotterdams beleid over afstandscriteria van 2017 mag een coffeeshop wel open zijn op de tijden dat de school dicht is. Er gelden dan beperkte tijden voor de coffeeshop. In de moties 'Een schoolvoorbeeld' (22bb2230) en 'Coffeeshops participeren graag mee' (22bb2231) worden maatwerk en participatie voorgesteld als alternatieven voor die strengere beperkte openingstijden.

Ten aanzien van medezeggenschap van een school in de omgeving of de buurt(bewoners) over de geldende openingstijden tijdens schooltijden merk ik op dat de exploitant van de coffeeshop afhankelijk wordt van de nabijgelegen school en van eventuele wijzigingen in het schoolbestuur. Dit onbedoelde risico op willekeur is geen houdbaar overheidsbeleid, waar alle coffeeshops dezelfde rechten en plichten moeten hebben. Bovenal verhoudt dit zich niet goed tot de strikte toepassing van het afstandscriterium dat dient ter bescherming van de Rotterdamse jeugd, wat voorop dient te blijven staan.

In de brief van 18 maart 2022 aan de Commissie VB verwees ik naar de verhouding tussen de in de afgelopen raadsperiode aangenomen moties over coffeeshops. Uw raad heeft mij namelijk in februari 2020 (motie 'Wiet uit de wijk' 20bb2482) juist verzocht om geen nieuwe coffeeshops meer toe te staan in woonwijken en waar mogelijk te stimuleren dat huidige coffeeshops gevestigd in woonwijken zich verplaatsen naar winkelstraten of randen van de stad. Uit die motie komt ogenschijnlijk een tegengestelde wens naar voren in vergelijking met de moties 'Een schoolvoorbeeld' en 'Coffeeshops participeren graag mee' die oproepen om coffeeshops meer mogelijkheden te bieden om te exploiteren in de omgeving van een school, die veelal zijn gelegen in woonwijken. Ik concludeer echter dat alle drie de moties gaan over verplaatsing en over maatwerk. Met de beleidswijziging van 2017 is mogelijk gemaakt dat een coffeeshop open mag zijn wanneer de school dicht is. Daarmee is destijds algemeen maatwerk voor coffeeshops in de buurt van scholen bewerkstelligd. Ik doe u bij deze een handreiking om maatwerk te bieden aan coffeeshopexploitanten die uit de woonwijk willen verplaatsen.

Dan kan maatwerk samengaan met in achtname van de bescherming van kwetsbare groepen, in bijzonder jongeren onder de 18 jaar. Het coffeeshopbeleid kent een verplaatsingsverbod. Dit houdt in dat het een coffeeshop niet is toegestaan om naar een andere locatie te verplaatsen. De driehoek heeft geen principiële bezwaren tegen het - onder strikte voorwaarden - mogelijk maken dat coffeeshops uit een woonwijk kunnen verhuizen, mede doordat sprake is van een stabiel aanbod van coffeeshops.

Gelet op de bovenstaande overwegingen ten aanzien van de geldende wet- en regelgeving, de handhaafbaarheid en doelstellingen van het coffeeshopbeleid, zie ik geen mogelijkheid de moties (22bb2230 en 22bb2231) op de gevraagde wijze uit te voeren. Wel kan in de geest van de moties maatwerk worden geboden aan coffeeshopexploitanten die uit een woonwijk willen verplaatsen. Naar verwachting zal ik u hierover nader informeren in het derde kwartaal van 2022.

Ik hoop dat ik u met dit voorstel voldoende tegemoet ben gekomen in de afdoening van de moties 'Een schoolvoorbeeld' (22bb2230) en 'Coffeeshops participeren graag mee' (22bb2231). Indien gewenst ga ik graag met uw raad het gesprek hierover aan.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Geen.

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage 1: Brief Standpunt OM coffeeshopbeleid d.d. 24 mei 2022